

การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ: อดีตสู่ปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์สิทธิ์ แสงบุญ

บทคัดย่อ

บทความแสดงทรรศนะบทความนี้หยิบยกประเด็นการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อาทิ ด้านภาษาศาสตร์ การศึกษา จิตวิทยาและแนวคิดเชิงปรัชญา หลังจากทบทวนประวัติการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเคียงคู่มาพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงนานับประการ ผู้เขียนกล่าวถึงแนวทางและวิธีการสอนภาษาที่มาพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นซึ่งเป็นแนวทางวิธีการสอนที่ผู้นำเสนอเชื่อว่าจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี ดังนั้นสิ่งที่ท้าทายครูภาษาอังกฤษชาวไทยก็คือการแสวงหาหนทางที่จะผนวกรับเอาความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นเข้ากับการสอนของตนที่อาจจะเสมือนเป็นการสนับสนุนหรือคัดค้านความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น บทความนี้ยังนำไปสู่การตั้งข้อสังเกตว่าครูสอนภาษาอังกฤษสมควรที่จะคิดค้น “ต้นแบบ” การสอนของตนเองหรือไม่ ผู้เขียนเสนอว่าครูสอนภาษาอังกฤษชาวไทย ต้องตั้งมั่นในการที่จะนำเอาข้อเสนอแนวทางวิธีสอนที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตน

คำสำคัญ: การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ, การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

Abstract

ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE TEACHING: FROM PAST TO PRESENT

This position paper argues that English teaching in Thailand from past to present has been subject to various changes—linguistic, educational, psychological as well as philosophical. First discussed is a brief history of English teaching, reflecting its attendant changes. With those changes come instructional approaches and methods whose originators claim to work wonders. The challenges for local teachers, therefore, are how to embrace such purported changes within their teaching that could either support or contradict those innovations, and whether they should come up with their own teaching “models.” This paper ends with the author’s thoughts on how Thai teachers of English could make the most of current assertions of how to teach and learn English.

Key words: English language instruction, Teaching English as a foreign language

การสอนภาษาอังกฤษในฐานะ ภาษาต่างประเทศ ประวัติการสอนภาษาอังกฤษ

การสอนภาษาอังกฤษทั้งในฐานะภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศมีประวัติอันยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประเทศสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา มีบทบาทในประชาคมโลกมากขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ทั้งในด้านการทหาร การพาณิชย์ การทูตตลอดจนด้านการศึกษา ดังจะเห็นได้จากการที่สหราชอาณาจักรได้ก่อตั้ง British Council ซึ่งเป็นหน่วยงานเผยแพร่ความรู้ภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมของชนชาติอังกฤษไปทั่วโลกและสหรัฐอเมริกาได้ก่อตั้ง The American University Alumni (AUA) ที่มีสาขาดำเนินการอยู่ในหลายประเทศเช่นกัน ในระยะแรกนั้น การเรียนและการสอนภาษาอังกฤษดำเนินการตามแบบการสอนภาษาละตินในยุโรปมาแต่ดั้งเดิม กล่าวคือ การสอนเป็นไปในลักษณะของการแปลบทอ่าน การสร้างความประจักษ์ในความงามของภาษาผ่านวรรณกรรมชั้นเอก และการเรียนเรื่องของกฎไวยากรณ์ภาษาอย่างเคร่งครัด ผู้สอนภาษาอังกฤษในอุดมคติคือเจ้าของภาษาที่พูดภาษาอังกฤษด้วยสำเนียงแบบเจ้าของภาษาที่มีการศึกษาเท่านั้น เนื้อหาที่ปรากฏในเอกสารการสอนหรือตำราที่ใช้สะท้อนค่านิยม ความคิดและวิถีชีวิตของเจ้าของภาษาที่เป็นชนชั้นกลาง ปัจจุบัน แวดล้อมที่เกี่ยวข้องมีเพียงตัวภาษาในรูปแบบไวยากรณ์เท่านั้น การจัดการเรียนการสอนไม่คำนึงถึงปัจจัยทางสังคมหรือเรื่องทัศนคติของผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสร้างอัตลักษณ์ในกระบวนการเรียนการสอนหรืออุดมการณ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีสภาพดังกล่าวข้างต้นเป็นเวลานาน จนกระทั่งเมื่อ Chomsky (1986) ได้ริเริ่มการศึกษาภาษาของมนุษย์ว่ามีความเป็นสากลในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานที่มีกรอบกำหนดแบบวิทยาศาสตร์ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็หันเหไปตามแนวคิดที่ว่าภาษาเป็นวิทยาศาสตร์ด้วยเช่นกัน (Bialystok & Hakuta, 1994) แม้ว่า Chomsky จะไม่ได้เสนอทฤษฎีภาษา มาเพื่อสำหรับการสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นใด แต่กระนั้นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษก็นำเอาแนวคิดของ Chomsky (1986) มาเป็นแนวทางในการกำหนดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เช่น มีการศึกษาภาษาในเชิงไวยากรณ์ปริวรรตเพื่อพิจารณาโครงสร้างประโยคทั้งในระดับลึกและระดับพื้นผิว

ส่วนแรกของบทความนี้ผู้เขียนแบ่ง “เรื่องราว” เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นสองส่วนด้วยกัน ส่วนแรกกล่าวถึงอดีตและปัจจุบันของการสอนภาษาอังกฤษและส่วนที่สองกล่าวถึงภาพรวมโดยสรุปของการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

1. อดีต และ ปัจจุบัน ของ การสอน ภาษาอังกฤษ

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นดำเนินรอยตามการเรียนการสอนภาษาละตินในสมัยโบราณ Crookes (2009) ได้กล่าวไว้ว่ารูปแบบการศึกษาที่เรามีอยู่ในปัจจุบันนั้นน่าจะย้อนกลับไปได้ถึงยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) คือราวปีคริสต์ศักราช 1400-1600 และสืบเนื่องเรื่อยมาจนถึงยุคแห่งภูมิปัญญา (Enlightenment) คือราวปีคริสต์ศักราช 1700-1800 ซึ่งในภาพรวมแล้วจะเห็นว่า

จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามแนวมนุษยนิยม กล่าวคือ วัตถุประสงค์หลักของการเรียนการสอนก็เพื่อเน้นการขัดเกลาบุคคลแต่ละบุคคลให้พัฒนาไปจนเต็มศักยภาพของตนเพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารตามกระบวนการสอนที่เน้นการสื่อสารอย่างในปัจจุบัน หรือไม่ได้มีวัตถุประสงค์เป็นเครื่องมือเพื่อเสริมอำนาจครอบงำในด้านอุดมการณ์และการเมือง (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551, หน้า 388 – 420) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การสอนนั้นมุ่งไปในเรื่องของความคิดและความซาบซึ้งในความงดงามอันเป็นที่ประจักษ์ของตัวภาษาเป็นหลัก ความงามในตัวภาษานี้หมายถึงผู้เรียนต้องรู้ถึงหลักไวยากรณ์ในตัวภาษาอย่างครบถ้วน ความถูกต้องแม่นยำเรื่องกฎไวยากรณ์มีความสำคัญเป็นลำดับแรก ประเด็นของมิติทางสังคมและวัฒนธรรมของภาษาเป็นเรื่องสำคัญในลำดับรองลงมา บทบาทเรื่องความเชื่อของผู้เรียน (Dornyei, 2005; Kalaja & Barcelos, 2003) นั้นไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญ ที่สำคัญข้อดีและข้อต่อระหว่างผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษากับผู้สอนที่เป็นครูในท้องถิ่นเอง (Nonnative English-speaking professionals) (Kamhi-Stein, 2004) นั้นยังไม่แน่ชัดจะเป็นประเด็นในการพิจารณา จากคำอธิบายข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า วิธีการสอนนั้นเริ่มจากตัวกฎไวยากรณ์ภาษาไม่ใช่เริ่มจากความพร้อมของผู้เรียนหลักสูตร หรือสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนแต่อย่างใด

แนวคิดเรื่องการสอนเพื่อก่อให้เกิดความวิจักขณ์หรือซาบซึ้งในตัวภาษานี้เป็นแนวคิดที่สืบเนื่องมายาวนาน จนกระทั่งเริ่มมีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างแพร่หลายนับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา

วิธีการสอนที่เริ่มปรากฏเป็นระบบคือ วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar-Translation) ทั้งนี้คำว่า วิธีการสอน นี้จะเทียบเคียงได้กับคำว่า Method ที่ Jack Richards นิยามว่าหมายถึงการกำหนดขั้นตอนการสอนภาษาอย่างเป็นระบบไม่ใช่เป็นเพียงหลักการกว้าง ๆ ในทำนองข้อเสนอแนะอันเป็นความหมายของคำว่า Approach (Richards & Rodgers, 2001) ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าบทบาทของผู้สอนนั้นยังคงเน้นที่ตัวภาษาหรือความถูกต้องของภาษามากกว่าบทบาทของผู้เรียนที่ปัจจุบันเห็นว่ามี ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

นอกจากการสอนแบบไวยากรณ์และแปลแล้ว วิธีการสอนที่แพร่หลายอยู่เป็นเวลานานอีกวิธีหนึ่งคือวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-lingual method) ซึ่งได้รับอิทธิพลเป็นอย่างมากจากทฤษฎีจิตวิทยาของ Skinner (ขาดการอ้างอิง) กล่าวคือ การเรียนการสอนภาษาได้รับการพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมการณ์เลียนแบบและตอบสนอง โดยมีสิ่งเร้าและผู้เรียนก็ตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้น วัตถุประสงค์หลักของวิธีการสอนแบบนี้คือ การสร้างกิจนิสัยที่ถูกต้องในการเรียนภาษาและกำจัดนิสัยที่ไม่ถูกต้องออกไป ดังนั้นผู้สอนจึงต้องแสดงบทบาทหลักเป็น “ผู้นำ” ในกระบวนการเรียนการสอนภาษาและผู้ศึกษาภาษาก็ต้องเล่นบทบาทในการเป็น “ผู้ตาม” ที่มีวินัย สิ่งที่ทำให้วิธีนี้แตกต่างไปจากวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปลคือ ผู้สอนต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสอนเท่านั้นเพราะจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน คุณลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของวิธีการสอนแบบฝึกกระสวน (Pattern drills) นี้คือ การใช้ห้องปฏิบัติการภาษาเพื่อฝึกกระสวนภาษาที่เป็นเรื่องของระบบเสียง นับได้ว่าห้องปฏิบัติการ

ภาษานี้เป็น “มรดก” ชั้นสำคัญที่ยังคงมีให้เห็น อยู่ จวบจนปัจจุบัน คือ ต้องมีห้องปฏิบัติการทางภาษาเมื่อมีการเปิดสอนภาษา แม้ว่าในระยะหลัง ๆ มาแล้วแนวคิดเรื่องศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access learning center) จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นก็ตาม

นอกเหนือจากวิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว วิธีการสอนที่เป็นที่นิยมหรือถูกอ้างว่าเป็นที่นิยมก็คือ วิธีการสอนที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative approach) ผู้ที่ริเริ่มวิธีการสอนที่เป็น Approach นี้ คือ Canale และ Swain (1980) ซึ่งอิงทฤษฎีของ Dell Hymes (1972) ที่เน้นเรื่องการใช้ภาษาในบริบทสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยหลักสองประการคือ กฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษาและที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันคือความสามารถในการเข้าใจและใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์นั้นในบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่มีการใช้จริง ความถูกต้องในตัวภาษาและความเหมาะสมในการใช้ภาษานั้นอยู่เคียงคู่กันไปตลอด วิธีการสอนแบบนี้จึงมักจะไม่มีขั้นตอนการสอนก่อนหลังอย่างชัดเจน ซึ่งนับเป็นข้อต่อประการหนึ่งที่ทำให้ครูสอนภาษาอังกฤษมีการตีความวลีที่ว่า “เพื่อการสื่อสาร” กันไปคนละทิศคนละทาง วิธีการสอนนี้เป็นที่ยอมรับกันไปทั่วโลกนับเวลาจนถึงบัดนี้ก็ประมาณ 30 ปีแล้ว ถึงแม้ว่าในระยะหลัง ๆ จะมี “เสียงบ่น” ว่าท้ายที่สุดผู้เรียนจำนวนมากก็ยังไม่สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ

เมื่อเริ่มมีความรู้สึกว่าการสอนแบบเน้นการสื่อสารไม่สามารถทำให้ผู้เรียนจำนวนมากสื่อสารได้จริง นักวิชาการทางด้านการเรียนรู้

ภาษาที่สอง (Second language acquisition) หลายท่านก็เริ่มมองเห็นว่า การเรียนการสอนที่ไปผูกติดอยู่กับวิธีแบบใดแบบหนึ่งนั้นอาจจะเป็นวิธีคิดที่ผิด เพราะสัมฤทธิ์ผลในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นไม่น่าจะเป็นเพราะปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว อาทิเช่น Kumaravadivelu (1994) เสนอแนวคิดเรื่องการศึกษาที่ไม่มุ่งเน้นความสำคัญของวิธีการสอนแบบดั้งเดิมแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ (Postmethod pedagogy) แนวคิดนี้กำลังเป็นแนวทางสำคัญที่น่าสนใจและอาจถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายนักภาษาศาสตร์ประยุกต์และครูที่สอนภาษาอังกฤษทั่วทุกมุมโลกอยู่ในขณะนี้

ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นวิวัฒนาการวิธีการสอนภาษาอังกฤษโดยสังเขป วิธีการเหล่านี้ผู้เป็นต้นคิดก็มีคำตอบว่าวิธีของตนที่น่าเสนอนั้นดีอย่างไร อย่างไรก็ตามครูที่นำวิธีดังกล่าวไปใช้สอนภาษาอังกฤษก็มักจะมีเสียงบ่นตามมาว่าไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยอย่างที่ควร ครูที่ว่านี้ก็รวมถึงครูไทยที่สอนภาษาอังกฤษด้วย หัวข้อที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นภาพรวมโดยสรุปของการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

2. การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย: ภาพรวมโดยสรุป

งานวิจัยของเมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา (2550) เรื่อง นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศของไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน ชี้ให้เห็นว่าการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของไทยโดยเฉพาะภาษาอังกฤษนั้น มีความเป็นมาอันยาวนาน ทั้งนี้ปัจจัยทางศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง และสำหรับการสอนภาษาอังกฤษนั้น “ปัจจัยจากนโยบายการขยาย

อาณานิคมของตะวันตก ทำให้เกิดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้ทันต่อเหตุการณ์ และช่วยให้ประเทศไทยรอดพ้นจากการตกเป็นเมืองขึ้นของชาติตะวันตกได้” (หน้า 2-3) นอกจากนี้ ในการประชุมที่ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร หัวข้อเรื่องประวัติศาสตร์กระซิบผ่านวังทเวเวสมันั้น ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์ ได้กล่าวไว้มีความตอนหนึ่งว่า “... และพระอนุชารุ่นหลังๆ อย่างสมเด็จพระยาเทวะวงศ์ฯ สมเด็จพระยาตากสินมหาราช ด้วยอายุเพียงเท่านี้สมัยนี้ยังเรียกว่าเป็นเด็ก แต่สมัยท่าน ภาษาอังกฤษท่านก็ทราบ พูดจากับฝรั่งได้...” (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2548) จากข้อความนี้จะเห็นว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้นมีความสำคัญมาอย่างน้อยที่สุดก็ตั้งแต่สมัยรัชกาลสมเด็จพระปิยะมหาราช ดังที่สมเด็จพระยาเทวะวงศ์ฯ ทรงมีพระปรีชาสามารถในการรับสั่งเป็นภาษาอังกฤษได้ นับแต่นั้นจนถึงบัดนี้ ก็อาจกล่าวได้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยได้ขยายขอบเขตไปทั่วทั้งแผ่นดิน ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงเฉพาะในราชสำนักหรือสังคมชนชั้นสูงเท่านั้น ในขณะที่ “ปริมาณ” ของผู้เรียนภาษาอังกฤษมีมากเหลือคณานับนั้น สิ่งที่นักวิชาการทุก ๆ ระดับที่สนใจในเรื่องของประสิทธิผลในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษกล่าวถึง ก็คือ เรื่องผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยหรือคนไทยส่วนใหญ่ที่อยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ

วิธีการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามคำแนะนำหรือข้อค้นพบทางวิชาการและการวิจัยภาษาศาสตร์และการสอนภาษาอังกฤษ เช่น ในยุคแรก ๆ

นั้นก็เป็นการสอนแบบแปลและไวยากรณ์ ตามมาด้วยการสอนแบบฝึกกระสวนภาษา (Audio-lingual method) เป็นแบบนี้มานานจนกระทั่งประมาณปี พ.ศ. 2520 ก็เริ่มมีการรับเอาแนวการสอนแบบเน้นการสื่อสารเข้ามา โดยผ่านสมาคมครูผู้สอนภาษาอังกฤษแห่งประเทศไทย (Thailand TESOL) ซึ่งได้สร้างความฮือฮาให้กับวงการอยู่มากทีเดียว เพราะผู้เชี่ยวชาญทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในขณะนั้นเห็นพ้องต้องกันว่า ภาษานั้นเป็นเครื่องมือเพื่อการสื่อสาร ไม่ใช่วัตถุที่มีไว้สำหรับการแยกแยะเป็นองค์ประกอบปลีกย่อย หมายความว่าวิธีการสอนแบบ “โบราณ” ที่เน้นเรื่องไวยากรณ์ที่ไม่มีการรับทสมจริงเป็นเรื่องที่เสียเวลาเพราะไม่สามารถทำให้ผู้เรียน “สื่อสาร” เป็นภาษาอังกฤษได้ ความเชื่อในทำนองนี้ได้รับการเผยแพร่ผ่านการจัดการประชุมเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ งานวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษาไทยที่ศึกษาด้านนี้ก็จะเน้นเรื่องผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร รวมถึงลักษณะข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยวิชาภาษาอังกฤษที่กำหนดให้มีรูปแบบข้อสอบที่เน้นการสื่อสารตามสถานการณ์เป็นหลัก ที่น่าสนใจก็คือแม้แต่ผู้ที่อยู่ในวงการอื่น ๆ และเป็นผู้ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง ก็แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องภาษาอังกฤษในประเทศไทยว่า ควรจะต้องสอนที่เน้นทักษะการพูดและการฟัง ก่อนทักษะการอ่านและเขียน เพราะการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนี้ควรจะเลียนแบบวิธีที่เจ้าของภาษาอังกฤษเรียนภาษาอังกฤษ อาจกล่าวพอเป็นสังเขปไว้ ณ ที่นี้ได้ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทยในปัจจุบันในแง่หลักการแล้วนั้นต้อง

เน้นการสื่อสาร แต่ในทางปฏิบัติจริงอาจจะพบวิธีการเรียนการสอนที่เป็นทั้งแบบดั้งเดิมและแบบเน้นการสื่อสาร แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการสอนและการปฏิบัติจริงในการสอนภาษาอังกฤษนั้นอาจไม่สอดคล้องกันก็ได้

ภาพรวมโดยสรุปเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น เป็นภาพของการที่ครูเป็นผู้รับคำบอกหรือคำสั่งจากนักทฤษฎีการสอนภาษาโดยเฉพาะนักทฤษฎีที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญชาวไทยด้วยกันเองเป็นส่วนใหญ่ ว่าควรจะทำเนื้องานการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบใด ภาพนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นภาพที่ไม่สวยงามเพราะบ่อยครั้ง สิ่งที่คุณเชี่ยวชาญเหล่านั้นแนะนำก็อาจเป็นสิ่งที่ครูชาวไทยหลายคนได้ลงมือทำแล้วหรือคิดว่าจะทำอยู่เหมือนกัน เพียงแต่ว่าคุณเชี่ยวชาญมักจะมีคนฟังและพร้อมที่จะคล้อยตามมากกว่าที่ครูชาวไทยด้วยกันเองเสนอแนะ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สังคมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทยยังคงมีลักษณะยอมตามหรือคล้อยตามความคิดและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่างชาติที่มักจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มากกว่าที่จะยอมรับแนวความคิดที่เป็นภูมิปัญญาของไทยเอง เพราะเชื่อว่าถ้าผู้นำเสนอแนวคิดหรือวิธีการเป็นเจ้าของภาษาจะทำให้มีความน่าเชื่อถือมากกว่า

วิธีการสอนภาษาอังกฤษ

สาระสำคัญของส่วนที่สองนี้กล่าวถึงวิธีการสอนหลัก ๆ ที่ตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษทั้งในฐานะภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศมักกล่าวถึง คือ วิธีการสอนที่เน้นไวยากรณ์และการแปล วิธีการสอนที่เน้นการฝึกกระบวนภาษา วิธีการสอนที่เน้น

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร วิธีการสอนที่เน้นงานและกิจกรรมเป็นหลัก ก่อนที่ผู้เขียนจะกล่าวถึงแต่ละวิธีดังกล่าวข้างต้นตามลำดับนั้น จำเป็นต้องอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างคำว่า Approach และคำว่า method ซึ่ง Richards และ Rodgers (2001) อธิบายว่ามีขอบเขตที่แตกต่างกัน กล่าวคือ Approach นั้นหมายถึงสมมติฐานและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนการสอนภาษา เช่น ทฤษฎีหรือสมมติฐานที่เกี่ยวกับภาษา บทบาทของครูและผู้เรียน บทบาทของตำราและสื่อการสอน เป็นต้น การที่ Approach จะนำไปสู่ Method ได้นั้นก็ต้องผ่านกระบวนการการออกแบบรูปแบบการสอน (Design) จากคำนิยามโดยสรุปนี้จะเห็นได้ว่า Approach นั้นจะเป็นกรอบหรือแนวทางในการปฏิบัติ อย่างเช่น วิธีการสอนที่เน้นการสื่อสารนั้นจะถือเป็น Approach เพราะเป็นวิธีการที่กำหนดกรอบหรือแนวทางปฏิบัติไว้กว้าง ๆ เช่น การสอนภาษาอังกฤษควรเน้นทั้งรูปแบบไวยากรณ์และบริบทที่จะนำไปใช้ ไวยากรณ์นั้นไปใช้อย่างไร ถูกต้อง และเหมาะสม เพราะฉะนั้นการสอนจึงไม่ถูกจำกัดอยู่แต่เพียงความถูกต้องของไวยากรณ์ตามที่ระบุไว้ในหนังสือไวยากรณ์ แต่จะคำนึงถึงความหมายที่ไวยากรณ์นั้น ๆ ต้องการสื่อด้วยในขณะเดียวกันวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปลจะถือเป็น Method ไม่ใช่ Approach เพราะผู้สอนจะต้องดำเนินการสอนตามขั้นตอนที่วิธีการสอนนี้ระบุไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวถึงวิธีการนี้ในลำดับต่อไป

1. วิธีการสอนที่เน้นไวยากรณ์และการแปล (Grammar-Translation Method)

ความเชื่อและความเข้าใจว่าการเรียนภาษาคือการเรียนรู้โครงสร้างของภาษานั้น ๆ

เป็นที่มาของวิธีการสอนที่เน้นไวยากรณ์และการแปล กล่าวคือ การสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ตั้งแต่สมัยแรก ๆ จนถึงประมาณช่วงปี พ.ศ. 2500 เศษ นั้น วิธีการสอนคือนำเอาประเด็นไวยากรณ์มานำเสนอโดยไม่คำนึงถึงบริบทการใช้จริงเท่าที่ควร เช่น การสอนเรื่องโครงสร้างกริยาในกาลต่าง ๆ ก็จะเริ่มด้วย Present Simple Tense จากนั้นก็ตามด้วย Past Simple Tense ไปตามลำดับ ทั้งนี้ตัวอย่างประโยคที่ครูใช้สอนก็จะเป็นประโยคที่เน้นความถูกต้องของโครงสร้างไวยากรณ์โดยอาจไม่มีความเหมาะสมในการใช้ภาษาตามสภาพการณ์จริงก็ได้ เช่น เมื่อครูต้องการทราบว่านักเรียนเข้าใจการใช้กริยาช่วย can หรือไม่ ก็จะตั้งคำถามว่า "Can a dog fly?" ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ประโยคนี้ไปที่ละตัว ก็จะเห็นว่าถูกไวยากรณ์ แต่เมื่อพิจารณาในเชิงความหมายที่สมจริงแล้ว จะเห็นได้ว่าไม่น่าจะมีผู้รู้ภาษาอังกฤษดีไม่ว่าจะเป็นเจ้าของภาษาหรือไม่ก็ตาม จะตั้งคำถามในลักษณะนี้

นอกจากการฝึกโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ไปสักย่อยไปที่ละประเด็นแล้ว การสอนแบบนี้ยังคงเน้นเรื่องการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยหรือจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งพิจารณาดูแล้วน่าจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาที่สอดคล้องกับความจริงมากขึ้น อย่างไรก็ตามแบบฝึกหัดและตัวอย่างประโยคที่นำมาใช้นั้นยังคงเน้นประโยคเดี่ยว ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องมีบริบทในการใช้ภาษาจริง จากนั้นก็มีการให้ผู้เรียนท่องคำศัพท์โดยไม่มีบริบทของการใช้ให้เห็น คือท่องศัพท์เดี่ยว ๆ และมีการทดสอบโดยการเขียนตามคำบอกของครู เป็นต้น สิ่งนี้เองที่เป็นจุดอ่อนทำให้ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการสอนภาษาต่างประเทศนำมาโจมตีว่า

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อฝึกไวยากรณ์และละเลยการใช้ภาษาในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ในส่วนของวัฒนธรรมนั้น การสอนที่เน้นไวยากรณ์และการแปลนี้จะหมายถึงวัฒนธรรมที่เป็นของเจ้าของภาษาอังกฤษแต่ดั้งเดิมนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นสิ่งที่ Sifakis (2004) เรียกว่าเป็น N-bound approach คือ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาแต่เดิมนั้นคือสิ่งที่ เป็นมาตรฐานและผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศต้องสามารถเข้าใจและซาบซึ้งในวัฒนธรรมนั้น ในกรณีนี้การเรียนและการสอนวัฒนธรรมนั้นเป็นลักษณะของการรับรู้หรือรับทราบอย่างไม่มีข้อโต้แย้งถึงความเหนือกว่าของวัฒนธรรมเจ้าของภาษาอังกฤษ

การสอนที่เน้นไวยากรณ์และการแปลเน้นบทบาทของครูเป็นสำคัญ กล่าวคือ ครูผู้สอนถือเป็นผู้ทรงความรู้และมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้นั้นอย่างถูกต้องแม่นยำให้แก่ผู้เรียน ซึ่งนักเรียนมักถูกมองว่าไม่มีความรู้และไม่สามารถร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ Musumeci (2009) ชี้ให้เห็นประเด็นว่า "...the teacher is the single source of knowledge that is poured into the students, like water from a fountain or the warmth of the sun" (p. 57). ซึ่งมีความน่าสนใจว่าเมื่อครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และครูก็คิดว่าผู้เรียนเป็นแต่เพียงผู้รับความรู้จากครูเท่านั้น เพราะฉะนั้นเมื่อผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนคำถามที่อาจจะสามารถถามได้คือ ครูล้มเหลวหรือไม่ในกระบวนการเรียนการสอน

จากการอภิปรายถึงคุณลักษณะโดยรวมของวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปลนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีการสอนที่เน้นตัวภาษาเป็น

สำคัญ (Language-centered approach) ซึ่งในช่วงระยะเวลาต่อมา ก็ได้รับการโจมตีจากทั้งนักทฤษฎีด้านการเรียนรู้ภาษาที่สองจำนวนหนึ่ง เช่น Krashen (1981) และบุคคลโดยทั่วไปว่าเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตจริงได้ เพราะเป็นวิธีที่มุ่งเน้นแต่ตัวภาษาที่ไม่มีบริบทจริงรองรับและเป็นวิธีการสอนที่ “ล้าสมัย” กล่าวโดยสรุปการสอนที่เน้นไวยากรณ์และการแปลนี้มีคุณลักษณะสำคัญสรุปได้ดังนี้

- มุ่งเน้นตัวภาษามากกว่าการใช้ภาษา
- ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน
- ผู้เรียนมีบทบาทเป็นเพียงผู้รับความรู้จากครูผู้สอนเท่านั้น
- เอกสารการสอนเน้นประโยคที่เป็นไปตามกฎไวยากรณ์แต่ละประเด็น
- วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเท่านั้นจึงจะเป็นวัฒนธรรมที่เหมาะสม
- ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนเน้นผลลัพธ์มากกว่ากระบวนการการเรียนรู้

อนึ่ง ประเด็นต่าง ๆ ตามที่กล่าวข้างต้นเกี่ยวกับการสอนแบบไวยากรณ์และการแปลนี้ แม้จะมีภาพที่ตรงกันข้ามกับการสอนที่เน้นการสื่อสาร แต่ในทางปฏิบัติแล้วพบว่าในบางกรณีนั้น การสอนแบบเน้นไวยากรณ์และการแปลนี้ยังคงมีความจำเป็น โดยเฉพาะถ้าวัตถุประสงค์ของการเรียนนั้นคือการอ่านเชิงวิชาการ ซึ่งรูปประโยคมักก็มีความซับซ้อนตามรูปแบบภาษาเชิงวิชาการอยู่มาก และเมื่อประกอบเข้ากับข้อเท็จจริงที่ว่านักเรียนนักศึกษาไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการนี้มักจะมีความรู้ในเรื่องของประโยคและคำศัพท์จำกัด จึงทำให้ผู้สอนอาจจะต้องเน้นการแบ่งประโยคหลักและประโยคย่อยหรือวลีต่าง ๆ ก่อนที่จะอ่านเอาความหมายได้ ฉะนั้น

ข้อสรุปที่พอจะมีเหตุผลในทางปฏิบัติก็คือ การจะเลือกใช้วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปลหรือไม่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับบริบทของการเรียนการสอนนั้น ๆ เป็นหลัก

2. วิธีการสอนแบบฝึกฟัง-พูด (Audio-lingual Method)

วิธีการสอนแบบฝึกกระสวนภาษานี้มีจุดเริ่มต้นมาจากการวิจัยทางจิตวิทยาของ Skinner นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด Skinner (อ้างใน VanPatten and Williams, 2007 หน้า 18) เชื่อว่าการเรียนภาษานั้นมีวิธีการเรียนที่น่าจะคล้ายคลึงหรืออนุมาณได้จากการสังเกตพฤติกรรมของสัตว์ เช่น สุนัข กล่าวคือเมื่อผู้เรียนได้รับสิ่งเร้าหรือกระตุ้นพฤติกรรม ผู้เรียนจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Stimulus-response behavior) ดังเช่นสุนัขในการทดลองของ Skinner ดังนั้นวิธีการสอนแบบฝึกฟัง-พูด จึงเน้นว่าการเรียนการสอนภาษาต้องเริ่มจากการให้ตัวอย่างคือสิ่งเร้าที่ถูกต้องและให้ซ้ำ ๆ จนกระทั่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจนถึงระดับที่ใช้ภาษานั้นได้อย่างอัตโนมัติ วิธีการสอนแบบฝึกฟัง-พูดนี้เป็นต้นกำเนิดของห้องปฏิบัติการทางภาษา (Language laboratory) ที่มีอยู่ในสถาบันการศึกษาทุกระดับทุกแห่งที่มีการสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพราะห้องปฏิบัติการทางภาษาจะเป็นที่สำหรับการฝึกกระสวนภาษาได้ดีที่สุดเนื่องจากผู้เรียนจะมีโอกาสฟังเสียงของเจ้าของภาษาได้อย่างถูกต้องไม่ผิดเพี้ยน และในขณะเดียวกันก็จะสามารถฟังและบันทึกเสียงของตนเพื่อฝึกภาษาในระดับเสียงและระดับคำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับเรื่องของวัฒนธรรมนั้น วิธีการสอนแบบฝึกกระสวนภาษานี้จะเน้นการนำเสนอวัฒนธรรมเจ้าของภาษาอังกฤษแต่ดั้งเดิม เช่น ชาวอังกฤษและอเมริกัน ในทำนองเดียวกันกับวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปล ครูผู้สอนมีหน้าที่เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านภาษาทุก ๆ ด้าน เช่น การสอนการออกเสียง การใช้คำและการเรียงรูปประโยค ผู้เรียนมีหน้าที่ทำแบบฝึกหัดซ้ำ ๆ เช่นการเชื่อมประโยคความเดียวเป็นประโยคความซ้อนเป็นต้น ในทักษะการพูดนั้น ผู้เรียนจะท่องจำบทสนทนาที่อยู่ในตำราเรียนหรือที่ครูจัดเตรียมไว้ บ่อยครั้งจะพบว่าผู้เรียนอาจจะต้องตอบคำถามพื้นฐาน เช่น How old are you? โดยตอบว่า I'm 10 years old. ถึงแม้ว่าในความเป็นจริงผู้เรียนอาจจะมีอายุมากหรือน้อยกว่า 10 ปีก็ได้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะผู้เรียนต้องท่องบทสนทนาตามที่ปรากฏในตำราเรียน

การฝึกกระสวนภาษานี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนให้ตัวอย่างที่ถูกต้องเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึก ทั้งนี้ครูต้องคอยตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ฝึกกระสวนภาษานั้นได้อย่างแม่นยำหรือไม่
2. หลังจากที่ผู้เรียนได้เห็นหรือได้ฟังตัวอย่างภาษาที่ถูกต้องแล้ว ครูก็จะดำเนินการฝึกแบบกลุ่มใหญ่ไปหากลุ่มย่อยและในที่สุดก็จะไปที่ระดับบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจรายละเอียดของภาษารู้อย่างสมบูรณ์
3. ในการฝึกระดับบุคคลนั้นก็จะมีฝึกในหลาย ๆ รูปแบบ เช่น แบบจากหน้าไปหลังและจากหลังไปหน้า เช่น การฝึกโครงสร้างประโยคว่า This is a pen. ครูผู้สอนก็จะฝึกโดยให้นักเรียนพูดตามว่า This is a pen.

จากนั้นก็จะเป็น a pen ตามด้วย is a pen และจบด้วย This is a pen. อีกครั้งหนึ่งวัตถุประสงค์ก็คือต้องการให้ฝึกย้ำไปย้ำมาจนแน่ใจว่าผู้เรียนสามารถใช้โครงสร้างประโยคนี้อย่างถูกต้องแม่นยำ จะเห็นได้ว่าตัวอย่างโครงสร้างประโยคที่ให้มานี้ไม่มีความสมจริงในความหมาย เพราะโอกาสที่จะมีเจ้าของภาษาและผู้รู้ภาษาอังกฤษดีจะพูดประโยคนี้นั้นยากมาก ดังนั้นรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนพบจึงเป็นเฉพาะภาษาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเพื่อการฝึกกระสวนภาษาเท่านั้น

4. ครูผู้สอนจะต้องใช้แต่เฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้นในการสอนเพราะถ้าให้ภาษาแม่ของผู้เรียน เช่น ภาษาไทยของผู้เรียนคนไทย มีบทบาทในชั้นเรียน ก็จะทำให้กลายเป็นอุปสรรคในการสร้างกิจนิสัยทางภาษาที่ดี วิธีการสอนแบบฝึกกระสวนภาษานี้ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดรูปแบบภาษาอย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง เพราะสิ่งที่ผู้เรียนคิดมักจะต้องผ่านภาษาแม่ของตน ซึ่งเท่ากับเป็นการสร้างรูปแบบภาษาที่ไม่เหมือนหรือไม่ถูกต้องแบบเจ้าของภาษา

กล่าวโดยสรุป วิธีการสอนแบบฝึกฟัง-พูด นี้มุ่งหมายให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ให้ได้ถึงระดับที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับการเป็นเจ้าของภาษา ซึ่งเป็นเป้าหมายเดียวกันกับวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล และเป็นที่น่าสนใจเช่นกันว่าวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปล และวิธีการสอนแบบฝึกฟัง-พูด ให้ความสำคัญกับเรื่องของไวยากรณ์มาก ถึงแม้ว่าวิธีการสอนแบบฝึกฟัง-พูดจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ "พูด" มากกว่าวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปล แต่การพูดนั้นก็เปรียบเสมือนเป็นการท่องจำบทสนทนาแบบ

นกแก้วนกขุนทองมากกว่าจะเป็นการพูดในชีวิตจริง

เช่นเดียวกันกับวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล วิธีการสอนแบบฝึกฟัง-พูดนี้มีข้อดีอยู่บางประการ เช่น บุญเรือง ชื่นสริมล (2555) กล่าวว่า "วิธีนี้ยังสามารถใช้ได้ผลเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ได้เรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว แต่ยังไม่พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้นได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพูด รวมทั้งสามารถพัฒนาไปสู่การพูดในระดับที่สูงขึ้นต่อไป" (หน้า 290)

กล่าวได้ว่าข้อคิดเห็นของบุญเรือง ชื่นสริมลข้างต้นนั้น ก็เป็นวิธีการหนึ่ง (แม้อาจจะไม่ใช่วิธีการที่ดีที่สุดหรือสมบูรณ์แบบที่สุด) ในการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการพูดเบื้องต้น และการที่ผู้เรียนจะพัฒนาภาษาของตนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปนั้น ก็คงจะไม่เป็นเพียงเพราะวิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่ง เท่ากับการที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ก็หมายความว่า ความสำเร็จในการใช้ภาษาอังกฤษไม่เคยและไม่มีทางที่จะผูกพันอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่ง

3. วิธีการสอนแบบเน้นการสื่อสาร (Communicative Approach)

ในราวตอนต้นของทศวรรษที่ 1980 เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในเรื่องของวิธีการสอนภาษาที่สอง เนื่องจากนักภาษาศาสตร์ สังคม นักการศึกษาและครูผู้สอนโดยทั่วไปเริ่มตระหนักถึงข้อจำกัดของวิธีการสอนแบบดั้งเดิม เช่น วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และ

แปล และวิธีการสอนแบบฝึกกระสวนภาษา เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่ที่เรียนด้วยวิธีการสอนดังกล่าวไม่สามารถใช้ไวยากรณ์และคำศัพท์ที่เรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในชีวิตประจำวันได้ ประกอบกับนักภาษาศาสตร์เชิงมานุษยวิทยา Dell Hymes (1972) ได้เสนอว่าความสามารถในเรื่องกฎไวยากรณ์ภาษาอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ เพราะสมาชิกในชุมชนภาษา (Speech community) นั้นยังต้องการความสามารถในเรื่องของการใช้กฎไวยากรณ์เหล่านั้นได้อย่างเหมาะสมตามขนบธรรมเนียมของแต่ละชุมชนภาษานั้นด้วย เมื่อความคิดและข้อเสนอนี้แพร่หลายไปในวงกว้าง นักภาษาศาสตร์ประยุกต์และการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second Language Acquisition) เช่น Canale and Swain (1980), (1983) จึงเสนอว่ารูปแบบการเรียนการสอนภาษาที่สองนั้นควรมีเป้าหมายหลักในการสร้างสมรรถนะ (competence) ทางภาษาที่มีองค์ประกอบหลักสี่ประการดังต่อไปนี้

- สมรรถนะด้านไวยากรณ์ (Grammatical competence) ซึ่งหมายถึงความรู้ในเรื่องของโครงสร้างภาษาตั้งแต่ระดับเสียงจนถึงระดับความหมาย
- สมรรถนะด้านสังคม (Sociolinguistic competence) ซึ่งหมายถึงความรู้และความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาทุกระดับได้อย่างเหมาะสมกับบริบทการใช้
- สมรรถนะเชิงกลยุทธ์ (Strategic competence) กล่าวคือความสามารถในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารทั้งแบบวัจนะและอวัจนะภาษาเมื่อจำเป็น
- สมรรถนะเชิงวาทกรรม (Discourse competence) คือความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่มีความกลมกลืนและความต่อเนื่องของข้อความทั้งภาษา

พูดและภาษาเขียนได้อย่างเหมาะสมในแต่ละบริบท

นอกจากต้นแบบของ Canale และ Swain นี้แล้ว มีนักวิชาการท่านอื่นได้เสนอต้นแบบของสมรรถนะทางการสื่อสาร อาทิ เช่น Bachman (1990) และ Bachman และ Palmer (1996) ซึ่งปรับเปลี่ยนสมรรถนะด้านต่าง ๆ ใหม่ เช่น นำเอาสมรรถนะด้านไวยากรณ์และสมรรถนะด้านวาทกรรมรวมเข้าไว้ด้วยกันอยู่ภายใต้สมรรถนะด้านการจัดระบบภาษาเพื่อการสื่อสาร (Organizational competence) และสมรรถนะการใช้ภาษาที่มีระดับการสื่อความหมายแบบโดยตรงและโดยอ้อม (Illocutionary competence) รวมถึงสมรรถนะการใช้ภาษาที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม สมรรถนะทั้งสองประการนี้ได้รับการจัดหมวดหมู่ภายใต้สมรรถนะเชิงวัจนปฏิบัติ (Pragmatic competence)

จากคำอธิบายถึงหลักการการสอนภาษาข้างต้น จะเห็นว่าหลักการของวิธีการสอนแบบเน้นการสื่อสารนั้นมีองค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้

- มุ่งเน้นไวยากรณ์ในบริบท
- ตัวอย่างภาษาที่สะท้อนการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง
- ตำราและเอกสารการสอนที่มีเนื้อหาบูรณาการทั้งไวยากรณ์และการใช้ภาษา
- บทบาทของครูคือผู้จัดการที่คอยดูแลกระบวนการเรียนการสอน
- บทบาทของผู้เรียนคือการเป็นผู้ริเริ่มในการใช้ภาษา
- การเรียนการสอนเน้นเรื่อง “โอกาส” และ “ทางเลือก”
- ผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในกิจกรรมการเรียนการสอน

- ความถูกต้องของภาษาไม่เน้นเรื่องความเป็นเจ้าของภาษาเป็นเกณฑ์หลัก
- การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียนถือเป็นส่วนเดียวกันกับการสอน

จากหลักการข้างต้นแสดงว่าวิธีการสอนที่เน้นการสื่อสารนี้สะท้อนความเชื่อหรือหลักการแบบประชาธิปไตย กล่าวคือ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ทางเลือกหรือ “โอกาส” กับผู้เรียนที่ต้องตัดสินใจว่าจะทำอะไรคือสิ่งที่เหมาะสมที่สุด อย่างไรก็ตาม “โอกาส” ดังกล่าวนี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการคิดเรื่องของ “โอกาส” โดยผู้คิดชาวตะวันตก และคิดแทนให้กับผู้ปฏิบัติจริงในบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของเอเชีย ซึ่งจะมีค่านิยมและวัตถุประสงค์ที่อาจจะแตกต่างกับค่านิยมและวัตถุประสงค์ของชาวตะวันตกก็ได้

ต่อมาภายหลังแนวคิดหรือต้นแบบการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ตอบสนองต่อรูปแบบการใช้ภาษาในบริบทแต่ละบริบทมากขึ้น จึงมีนักวิชาการเสนอสมรรถนะเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactional competence) Johnson (2004) อธิบาย Interactional competence ว่าหมายถึงสมรรถนะด้านการใช้ภาษาที่ควรคำนึงถึงบริบทเฉพาะเป็นสำคัญแทนที่จะคำนึงถึงรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมในระดับสากล กล่าวคือ ผู้ที่สนับสนุนแนวคิดเรื่อง สมรรถนะเชิงปฏิสัมพันธ์เห็นว่ารูปแบบหรือต้นแบบการสื่อสารที่เหมาะสมควรมีรูปแบบเดียวแล้วประยุกต์ใช้ได้ในทุก ๆ บริบท ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้นแบบสมรรถนะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของ Canale และ Swain (1980, 1983) หรือ Bachman (1990) และ Bachman และ Palmer (1996) นำเสนอนั้นไม่สะท้อนความเป็นจริงของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในแต่ละ

ละบริบททางวัฒนธรรม แนวคิดดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการนำเอาวิธีการสอนแบบเน้นการสื่อสารไปใช้ในบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่าง ๆ กัน เช่น ในประเทศไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม แอฟริกา และประเทศจีน คือ ครูสอนภาษาอังกฤษในประเทศดังกล่าวข้างต้นมีความคับข้องใจว่า การใช้วิธีการสอนแบบเน้นการสื่อสารที่ตะวันตกคิดขึ้นมาี้ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนจำนวนมาก หรือไม่เช่นนั้นก็เกิดกรณีว่าผู้สอนบางคนตีความหมายของหลักการของวิธีการสอนแบบเน้นการสื่อสารผิด เช่น เข้าใจว่าการสอนแบบนี้หมายถึงการละทิ้งเรื่องไวยากรณ์และเน้นแต่เฉพาะทักษะการฟังและการพูด หรือเห็นว่าภาษาควรใช้ในการเรียนการสอนคือถูกจำกัดอยู่แต่เฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น และห้ามมิให้ผู้เรียนใช้ภาษาแม่ของตนในกระบวนการเรียนการสอน

ถึงแม้ว่าวิธีการสอนที่เน้นการสื่อสารนี้จะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้เช่นกันว่าวิธีการสอนแบบนี้ได้เปิดศักราชใหม่ให้กับวงการการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมากทีเดียว อย่างน้อยที่สุดก็เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการทดสอบสมรรถนะทางภาษา

สิ่งที่ควรสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือวิธีการสอนที่เน้นการสื่อสารนี้ถือเป็นกรอบหรือแนวทางในการดำเนินการเรียนการสอน (Approach) คุณลักษณะเช่นนี้เองที่ถือเป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของวิธีการสอนแบบนี้ จุดแข็งก็คือเป็นวิธีที่บูรณาการทักษะภาษาอังกฤษเข้าไว้ด้วยกัน เปิด "โอกาส" ให้ผู้สอนได้ทดลองกิจกรรมการสอนแบบต่าง ๆ ได้ตามความเห็นสมควรและเป็นไปตามหลักการ

ของวิธีการสอนแบบนี้ จุดอ่อนก็คือ เมื่อเป็นวิธีที่ไม่ระบุขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ตายตัว จึงถือเป็นช่องโหว่ที่ทำให้ผู้สอนแต่ละคนที่มีความเข้าใจเรื่องวิธีการสอนแบบนี้ไม่ตรงกับที่ผู้คิดค้นวิธีการสอน ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไปตามความเข้าใจหรือความไม่เข้าใจของตนเอง เช่น ตีความว่าวิธีการสอนแบบนี้ไม่สอนไวยากรณ์ จึงไม่สนใจที่จะสอนไวยากรณ์ หรือเข้าใจผิดว่าวิธีการสอนแบบนี้เป็นทักษะการฟังและการพูดมากกว่าอีกสองทักษะ จึงละเลยทักษะการอ่านและการเขียน เป็นต้น

เนื่องจากวิธีการสอนที่เน้นการสื่อสารนี้ไม่กำหนดขั้นตอนการสอนที่ตายตัวแต่เน้นความสำคัญของผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการในการเรียนภาษาที่สองของพวกเขา จึงทำให้เกิดรูปแบบที่ปลื้มย่อยลงไปในการเรียนการสอนนี้ เช่น การสอนภาษาที่เน้นเรื่องของงานหรือกิจกรรม (Task-based language teaching) ซึ่งเป็นหัวข้อถัดไป

4. วิธีการสอนที่เน้นเรื่องของงาน (Task-based Language Teaching)

วิธีการสอนที่เน้นเรื่องของงานหรือกิจกรรมนี้ Robinson (2001a) ระบุว่าวิธีการสอนที่เน้นเรื่องงานหรือกิจกรรมนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ ประการแรก ผู้สอนต้องสำรวจความต้องการของผู้เรียนในเรื่องของการเรียนภาษาที่สอง จากนั้นจึงนำข้อมูลมากำหนดลักษณะ "งาน" ที่ต้องสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ "งาน" ที่ว่านี้จะสะท้อนถึงความสมจริงของการใช้ภาษาในชีวิตจริง และแนวคิดเรื่อง "งาน" นี้ก็แบ่งย่อยออกเป็น "งาน" ที่เป็นจริงในเชิงวิชาการ และ "งาน" ที่เป็นจริงอันหมายถึงบริบทของการทำงานอาชีพ เช่น การใช้

ภาษาอังกฤษในธุรกิจการธนาคาร กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การเรียนการสอนภาษาที่สองตามวิธีการสอนที่เน้นเรื่องงานหรือกิจกรรมนี้ จะตัดทอนประเด็นทางภาษาที่ไม่จำเป็นต้องใช้ออกไป และมุ่งสอนเฉพาะสิ่งที่ผู้เรียนคาดว่าจะนำไปใช้ได้จริง เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่ว่ามโนทัศน์เรื่อง "งาน" นี้จะหมายถึงกิจกรรมในชั้นเรียนหรือรูปแบบและหน้าที่ของภาษาตามที่ใช้ในอาชีพต่าง ๆ นอกชั้นเรียนนั้น เป็นมโนทัศน์ที่สามารถจัดอยู่ในทฤษฎีหรือแนวคิดสองแนวทาง คือ การนิยามมโนทัศน์เรื่อง "งาน" ตามแนวทางจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Skehan, 1998a) ซึ่งถือว่า "งาน" เป็นเครื่องมือในการเกื้อหนุนให้ผู้เรียนสามารถคิดและพิจารณาไวยากรณ์และลักษณะต่าง ๆ ของภาษาได้หรือเป็นเครื่องมือที่คอยกำกับการพัฒนาในการเรียนรู้ภาษาที่สอง การพิจารณาตามวิธีดังกล่าวนี้กำหนดให้เรื่อง "งาน" เป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือตัวผู้เรียนและรูปแบบภาษา เป็นเพียงเครื่องมือในการนำไปสู่การพัฒนาทักษะภาษา ในขณะที่เดียวกันแนวคิดเรื่อง "งาน" นั้นก็มีนักทฤษฎีการรับภาษาที่สองจำนวนหนึ่งเห็นวามโนทัศน์เรื่อง "งาน" นี้เองต่างหากที่เป็นสาระสำคัญมิใช่เป็นเพียง "เครื่องมือ" ไปสู่การพัฒนาการรับภาษาที่สอง Ellis (2000) ระบุว่านักทฤษฎีการรับภาษาที่สองกลุ่มนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มทฤษฎีสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural theorists) มีสมมติฐานสำคัญว่าการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อันรวมถึงการเรียนรู้ภาษาที่สองนั้นเกิดขึ้นในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างหรือในบรรดาบุคคล มิใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยผ่านกิจกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษา กล่าวได้ว่า การมีปฏิสัมพันธ์สังสรรค์ระหว่างบุคคลหรือผู้เรียนนั่นเองที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้หรือการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาที่สอง ฉะนั้นจึง

อาจกล่าวได้ว่าความแตกต่างที่สำคัญประการหนึ่งของมโนทัศน์ทั้งสองแบบที่กล่าวมาข้างต้น พิจารณาเรื่อง "งาน" ว่ามีประเด็นที่ต่างกัน กล่าวคือ มโนทัศน์ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาเน้นบทบาทของคุณลักษณะของงานอันเป็นปัจจัยภายนอกที่มีต่อการรับภาษาที่สองและความสามารถในการใช้ ในขณะที่มโนทัศน์เชิงสังคมวัฒนธรรมเน้นกระบวนการที่ผู้เรียนและผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาและเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการปะทะสังสรรค์ ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาที่สอง มโนทัศน์นี้มีได้จำกัดความสำคัญอยู่แต่ "งาน" เท่านั้น แต่ยังพิจารณาว่าผู้เรียน ผู้สอนและบริบทของการเรียนรู้นั้นมีความสำคัญอย่างมากเช่นกัน

เป็นที่น่าสนใจที่ไม่ว่ามโนทัศน์เรื่อง "งาน" จะพิจารณาจากกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีใด Ellis 2003 อ้างโดย Feryok (2009) ระบุว่า "งาน" นั้นมีลักษณะเด่นชัดดังต่อไปนี้ ประการที่หนึ่ง "งาน" ต้องมุ่งเน้นเรื่องของความหมาย ประการที่สอง "งาน" จะต้องมิประเด็นเรื่องของ "ช่องว่าง" ในด้านข้อมูล เพื่อทำให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ผ่านภาษาเพื่อเติม "ช่องว่าง" นั้นให้เต็ม ประการที่สาม "งาน" จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบวัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาในชีวิตจริงด้วย ประการที่สี่ "งาน" จะต้องมิเป้าหมายที่จะต้องบรรลุอย่างชัดเจน และเป้าหมายนั้นจะต้องบรรลุด้วยการใช้ภาษา มิใช่เป็นการท่องกฎไวยากรณ์ตามหนังสือเท่านั้น

สรุป ทฤษฎีและหลักการเรื่อง "งาน" กับ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น เป็นความพยายามที่จะทำให้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสะท้อนการใช้ภาษาในสภาพการณ์จริง เป็นความพยายามที่จะทำให้องค์ประกอบด้านภาษาไม่ว่าจะเป็นไวยากรณ์

คำศัพท์หรือสำนวนภาษา มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงนอกห้องเรียนภาษาที่ผู้เรียนจะต้องออกไปเผชิญ เมื่อพิจารณาในแง่นี้ ก็ถือได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่อิงเรื่อง “งาน” นี้ เป็นรูปแบบหนึ่งที่แตกหน่อมาจากรูปแบบการเรียนการสอนภาษาที่เน้นการสื่อสารนั่นเอง

สรุป

จากเนื้อหาที่อภิปรายในส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สองของบทความนี้ จะเห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ เช่น การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น ประสพกับความเปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาของศาสตร์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ผู้เรียน ผู้ปกครอง รวมถึงผู้บริหารการศึกษาทั้งหลาย ย่อมตระหนักได้ว่าการสอนภาษาอังกฤษนั้นเป็นงานที่ไม่ง่ายเลย ความพยายามในการแสวงหา “ต้นแบบ” (Model) การสอนที่ดีที่สุดก็ดูจะโกลาเล็มเอื้อม เพราะบริบทต่าง ๆ นั้นมีความหลากหลาย ในขณะที่เดียวกัน การไม่มีสูตรสำเร็จตายตัวนั้นก็ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่เกี่ยวข้องข้างต้นต้องยอมจำนน ตรงกันข้ามผู้ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ต้องใช้ความพยายามมากขึ้นเพื่อให้การสอนภาษาอังกฤษใน

ฐานะภาษาต่างประเทศมีความเป็นปึกแผ่นเป็นที่หวังได้ในระบบการศึกษาไทย

คำถามหนึ่งที่อาจจะสมควรถามในบทความนี้คือ ถ้ารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมในชั้นเรียนด้วยนั้นแล้ว ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนนั้นควรมีรูปแบบใด ผู้เขียนเห็นว่าคำตอบไม่ควรจะอยู่ที่ความพยายามแสวงหารูปแบบการสอนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่จะตอบสนองความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ แต่ระบบการศึกษาไทยควรพยายามมุ่งเน้นในเรื่องหลัก ๆ สองเรื่องคือ คุณภาพของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในด้านความรู้ในตัวภาษาอังกฤษซึ่งต้องเน้นให้มาก และสิ่งที่ต้องเน้นต่อมาคือกลยุทธ์ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เรื่องที่เป็นเรื่องหลักอีกประการหนึ่งก็คือ จะทำอย่างไรให้นักเรียนนักศึกษาไทยมีทัศนคติในการอ่านภาษาอังกฤษให้มากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพราะความสามารถในการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศอื่นใด สุดท้ายแล้วขึ้นอยู่กับผู้เรียนเป็นสำคัญ ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติในการอ่าน ผู้เรียนเหล่านั้นก็จะสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นการเรียนรู้ในรูปแบบผู้เรียนมีความสำคัญอย่างแท้จริง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์สิทธิ์ แสงบุญ

สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานและวิชาการรับภาษาที่สอง คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สาขาวิจัยที่สนใจคือ การรับภาษาที่สอง และการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร์ (2551). **ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง**. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา.(2550).**นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศของไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน**. วารสารอักษรศาสตร์ ฉบับ ภาษาไทย-เทศ การเรียนการสอน ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2550)
- บุญเรือง ชื่นสุวิมล (2555). ภาษากับการสอน **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศุภย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2548). ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์ เล่า “ประวัติศาสตร์กระชับ” ผ่านวันทေးเวเสม. ค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://203.172.205.25/ftp/intranet/sac.or.th/Subdetail/article/2548/January/article8.html>
- Bialystok, E., & Hakuta, K. (1994). **In Other Words: The Science and Psychology of Second-Language Acquisition**. New York, NY: BasicBooks.
- Bachman, L. (1990). **Fundamental Considerations in Language Testing**. Oxford: Oxford University Press.
- Bachman, L, & Palmer (1996). **Language Testing in Practice**. (with Adrian S. Palmer) Oxford: Oxford University Press.
- Canale, M. & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. **Applied Linguistics**, 1(1): 1-47.
- Canale, M. (1983). From communicative competence to communicative language pedagogy. In Richards, J. C., & Schmidt, R. W. (Eds.), **Language and Communication**, 2-27. London: Longman.
- Chomsky, N. (1986). **Knowledge of Language**. Connecticut, USA: Praeger Publishers.
- Crookes, G. (2009). **Values, Philosophies, and Beliefs in TESOL: Making a Statement**. New York: Cambridge University Press.
- Dornyei, Z. (2005). **The Psychology of the Language Learner: Individual Differences in Second Language Acquisition**. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Ellis, R. (2000). Task-based research and language pedagogy. **Language Teaching Research**, 4.3, 193-220.
- Ellis, R. (2003). **Task-based Language Learning and Teaching**. Oxford: Oxford University Press.
- Feryok, A. (2009). Activity theory, imitation and their role in teacher development. **Language Teaching Research**, 13.3, 279-299.

- Hymes, D. (1972). Models of the interaction of language and social life. In John J. Gumperz and D. Hymes, (Eds.) **Directions in Sociolinguistics: Ethnography of Communication**, pp. 35-71. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Johnson, M. (2004). **A Philosophy of Second language Acquisition**. New Haven, CT: Yale University Press.
- Kamhi-Stein, D.L. (2004). **Learning and Teaching from Experience: Perspectives on Nonnative English-Speaking Professionals**. (Ed.). Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Kalaja, P., & Barcelos, A. M. F. (2003). Introduction. In P. Kalaja & M. F. Barcelos (Eds.), **Beliefs about SLA: New research approaches**. Dordrecht: Kluwer.
- Krashen, S. (1981). **Second Language Acquisition and Foreign Language Learning**. New York: Pergamon Press.
- Kumaravadivelu, B. (1994). The postmethod condition: (e)merging strategies for second/foreign language teaching. **TESOL Quarterly**, 28, 27-48.
- Musumeci, D. (2009). History of language teaching. In Michael H. Long and Catherine J. Doughty (Eds.), **The Handbook of Language Teaching**. Wiley-Blackwell.
- Richards, J., & Rodgers, T. (2001). **Approaches and Methods in Language Teaching**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Robinson, P. (2001a). Task complexity, cognitive resources and second language syllabus design: a triadic theory of task influences on SLA. In P. Robinson (ed.), **Cognition and Second Language Instruction** (pp. 285-317). Cambridge: Cambridge University Press.
- Sifakis, N.C. (2004). Teaching EIL—teaching international or intercultural English? What teachers should know. **System** 32., 237–250.
- Skehan, P. (1998a). Task-based instruction. **Annual Review of Applied Linguistics**, 18, 268-86.
- VanPatten, B., & Williams, J. (2007). Early theories in second language acquisition. In Bill VanPatten and Jessica Williams (Eds.), **Theories in Second Language Acquisition: An Introduction**. Mahwah: NJ Lawrence Earlbaum.